

Afgelopen dinsdag hadden wij een ledenvergadering waar een hoop wijsheid bij kwam kijken. Het ging om geld en gebouwen. Het huis waarin onze gemeente samenkomt, is toe aan een aantal ingrijpende herstelwerkzaamheden. U hoeft nog niet te vrezen dat er stukken gevel naar beneden gaan komen, maar een aantal werkzaamheden moet niet veel langer worden uitgesteld. Verder willen we eindelijk werk gaan maken van een lang gekoesterde wens: het toegankelijk maken van het gebouw voor mensen met een handicap. Dat alles kost behoorlijk wat geld. Er moet verstandig gebruik gemaakt worden van het geld dat we hebben en het is zaak de juiste fondsen op de juiste wijze aan te spreken op een mogelijke bijdrage.

De afgelopen maanden heeft een flink aantal mensen met verstand van zaken binnen en buiten de gemeente in eendrachtige inspanning en met optimale inzet van hun bestuurlijke, financiële of bouwkundige competenties een plan opgesteld dat er tegelijk origineel en degelijk uitzag, en we hadden er dinsdag alle vertrouwen in dat we een wijs besluit zouden nemen door hiermee verder te gaan. Alle aanwezigen stemden voor.

Ik ga hier nu een moment op in, niet omdat ik u zo nodig verslag uit moet brengen van de ledenvergadering, maar om scherper in beeld te kunnen brengen wat het evangelie, onze inspiratiebron, onder wijsheid verstaat. Het was het doopsgezinde thema van afgelopen jaar, we hebben er af en toe aandacht aan besteed, het laatst nog op onze buitendag in Zaandam.

De 'schuldige' deze keer is dus Gerrit Hartog, die de passage uit de Korinthiërsbrief suggereerde als bijbeltekst voor vanochtend.

Daarmee zijn we bij wat ik vandaag, bij het toetreden van onze zeven nieuwe leden en vrienden, als onderwerp centraal wil stellen: de kerk, de geloofsgemeenschap, als plek waar twee soorten wijsheid samenkomen.

Niet minder dan in enige andere organisatie hebben wij wijsheid nodig. Wijsheid om de financiën goed te beheren. Het is lang niet overal vanzelfsprekend, ook in ideële organisaties komt het voor dat er gesmeten wordt met het toevertrouwde geld en dat bestuurders niet 'honger en dorsten naar gerechtigheid' maar naar het declareren van gefantaseerde onkosten.

Wij hebben ook wijsheid nodig om de goede prioriteiten te stellen. Of om onszelf op een goede manier voor het voetlicht te brengen. U hebt gemerkt dat ons PR-materiaal en onze website veel aandacht gekregen hebben. Hoe draag je je boodschap uit in een omgeving waarin men niet vanzelfsprekend meer in die boodschap geïnteresseerd is?

Maar: dit is allemaal niet het soort wijsheid waar het evangelie de aandacht op vestigt. Het evangelie zegt niets ten nadele van wat ik tot hier toe beschreef, maar wil wel scherp hebben dat er nog een tweede soort is. De wijsheid van God. Die een heel ander karakter draagt. Omdat ons huis een huis van God beoogt te zijn, zijn wij dus een huis waar twee soorten wijsheid samenkomen.

Zonder de eerste kunnen we niet omdat we dan niet zouden functioneren en zonder de tweede kunnen we niet omdat we dan ophouden een christelijke geloofsgemeenschap te zijn. Wanneer die twee samenstromen, gebeuren er mooie dingen.

Het aparte is echter dat die tweede soort nogal verschilt van de eerste.

Die tweede soort wijsheid is, zegt Paulus, eigenlijk helemaal geen wijsheid, maar dwaasheid. Niemand begrijpt dat je dit wijs kunt noemen. De wijsheid van de gekruisigde is alleen wijsheid voor degenen die zelf ook een tik van de molen gehad hebben. Positief gezegd: die zelf ook aangeraakt zijn door het vuur van Gods geest, de geest van Christus. Voor hen geldt wat Paulus zegt: “ onze gedachten zijn die van Christus” .

Gerrit schreef me: “alleen die laatste zin, daarvan zou ik zeggen,” maar wij hebben het gedachtegoed van mensen zoals Christus” .”

Hoe dwaas deze ongebruikelijke wijsheid dan wel is, dat hoorden we vandaag in de woorden van de zaligsprekingen uit de Bergrede. Gelukkig is niet: wie gelukkig is, sterk is, succes heeft, de touwtjes in handen houdt, macht heeft over anderen, voldoende te eten en te drinken. Nee, gelukkig is – in die andere werkelijkheid, de werkelijkheid van Gods koninkrijk – juist wie met lege handen staat, wie gekwetst en gewond is, wie intens verlangt dat er recht gedaan wordt, wie zich inspant om al is het maar een klein beetje vrede te stichten, wie eerlijk tegenover zichzelf en anderen is en toch niet zonder compassie, wie zijn medemens zachtmoedig en met mededogen benadert.

Dit is wat Jezus verkondigde en dit is wat Jezus leefde.

Het is dwaas, maar: het koninkrijk van mensen die verlangen naar recht en vrede en dat uitdragen in hun eigen leven is er al. Het is al begonnen. Wijs is wie dat ziet en nog wijzer wie besluit daaraan mee te doen.

Het zijn er helaas geen zeven, maar acht, maar de acht dwaze gelukkig-prijzingen van de Bergrede zetten ons op een belangrijk spoor.

Naar binnen toe, in ons gemeente-zijn, spraken verschillende van onze nieuwkomers uit dat ze bij ons een warme, verwelkomende, open gemeenschap aantreffen waar belangstelling voor de ander en ruimte voor iedereen om er te zijn zoals hij of zij is, geen theorie maar praktijk lijkt te zijn. Ik wil daar voorzichtig mee zijn, het is niet verstandig onszelf op de borst te kloppen, en het zal in die praktijk beslist ook wel eens met vallen en opstaan zijn. Maar ik ben heel blij dat we er kennelijk toch iets van realiseren. Ik hoop dat we met onze nieuwelingen er verder aan kunnen werken een huis te zijn waar iedereen zich thuis voelt, zowel degene die sterk in zijn/haar schoenen staat, tevreden is, weinig moeite met het leven heeft, als degenen voor wie het tegenovergestelde het geval is, wie hier komt met pijn, verdriet, onmacht, een sterk verlangen naar beter en anders.

Naar buiten toe, verwijzen de zaligprijzingen naar mogelijkheden en kansen om die wijsheid van God toe te passen in ons privé-leven en mee te nemen de samenleving in. Een oud ideaal van m.n. de Doopsgezinde gemeenten is om een Vredesgemeente te zijn. Een plek waar er tegen alle oorlogsvoorbereidingen van alle tijden in wordt vastgehouden aan een visioen van vrede. En dat we de vredestichters in ere houden die hier ook vandaag nog werk van maken.

De aanwijzingen uit de Bergrede kunnen eenvoudig samengevat worden in de ene grote aanwijzing: Gelukkig wie leeft vanuit de kracht van de liefde. In de bijdragen van onze toetreders hebt u al kunnen horen welke sporen er daarbij gevolgd kunnen worden.

Het lied dat Jan ons liet zingen uit zijn evangelische verleden, gaat erover hoe je zelf verandert door je te blijven richten op de kracht van Gods liefde. Stel je open voor die kracht, laat die maar door je heen stromen.

Het lied dat Alfred aandroeg, is de muzikale versie van het visioen van de profeet Jesaja. De grote omkering die zal plaatsvinden als dat koninkrijk van God in zijn volledigheid gerealiseerd wordt: dan pas komt de aarde werkelijk tot bloei.

Joyce is geraakt door Patanjali's aanwijzing dat je onderweg naar die "nieuwe grootse en prachtige wereld" ook zelf tot bloei zult komen.

Het gedicht dat Cees en Joke uitzochten, beschrijft hoe wij gedreven door dat ene verlangen op weg gaan en toch dat vaste thuis hebben.

Nelly haalde daarvoor uit de tekst aan van Ibn Arabi het beeld van de karavaan van de liefde, die niet één religie weet te bereiken, maar alle religies omvat; gezien vanuit het perspectief van de liefde, is er niets wat hen scheidt.

Ik voeg hier ten slotte aan toe – nu we hier toch met de basisteksten bezig zijn – wat de Remonstranten in 2006 over hun geloof en hun taak in de wereld wilden vastleggen.

Wij beseffen en aanvaarden

dat wij onze rust niet vinden in de zekerheid van wat wij belijden,
maar in verwondering over wat ons toevalt en geschonken wordt;

dat wij onze bestemming niet vinden in onverschilligheid en hebzucht,
maar in wakkerheid en verbondenheid met al wat leeft;

dat ons bestaan niet voltooid wordt door wie we zijn en wat we hebben,
maar door wat oneindig groter is dan wij kunnen bevatten.

Door dit besef geleid, geloven wij in Gods Geest
die al wat mensen scheidt te boven gaat
en hen bezielt tot wat heilig is en goed,
opdat zij, zingend en zwijgend,
biddend en handelend,
God eren en dienen.

Wij geloven in Jezus, een van Geest vervulde mens,
het gelaat van God dat ons aanziet en verontrust.
Hij had de mensen lief en werd gekruisigd
maar leeft, zijn eigen dood en die van ons voorbij.
Hij is ons heilig voorbeeld van wijsheid en van moed
en brengt ons Gods eeuwige liefde nabij.

Wij geloven in God, de Eeuwige,
die ondoorgronde liefde is, de grond van het bestaan,
die ons de weg van vrijheid en gerechtigheid wijst
en ons wenkt naar een toekomst van vrede.

Wij geloven dat wij zelf,
zo zwak en feilbaar als wij zijn,
geroepen worden om
met Christus en allen die geloven verbonden,
kerk te zijn in het teken van de hoop.

Want wij geloven in de toekomst van God en wereld,
in een goddelijk geduld dat tijd schenkt
om te leven en te sterven en om op te staan,
in het koninkrijk dat is en komen zal,
waar God voor eeuwig zijn zal: alles in allen.

Aan God zij de lof en de eer
in tijd en eeuwigheid
Amen

1 Korintiërs 2 – LECTOR: LUKE DIJKSMA

4 De boodschap die ik verkondigde overtuigde niet door wijsheid, maar bewees zich door de kracht van de Geest, 5 want uw geloof moest niet op menselijke wijsheid steunen, maar op de kracht van God.

6 Toch is wat wij verkondigen wijsheid voor wie volwassen is in het geloof. Het is echter niet de wijsheid van deze wereld en haar machthebbers, die ten onder zullen gaan. 7 Waar wij over spreken is Gods verborgen en geheime wijsheid, een wijsheid waarover God vóór alle tijden besloten heeft dat wij door haar zouden delen in zijn luister. 8 Geen van de machthebbers van deze wereld heeft die wijsheid gekend; zouden ze haar wel hebben gekend, dan zouden ze de Heer die deelt in Gods luister niet hebben gekruisigd. 9 Maar het is zoals geschreven staat: 'Wat het oog niet heeft gezien en het oor niet heeft gehoord, wat in geen mensenhart is opgekomen, dat heeft God bestemd voor wie hem liefheeft.' [..]

14 Een mens die de Geest niet bezit, aanvaardt niet wat van de Geest van God komt, want voor hem is het dwaasheid. Hij kan het ook niet begrijpen, omdat het geestelijk moet worden beoordeeld. 15 Maar een mens die de Geest wel bezit, kan alles beoordelen, en zelf wordt hij door niemand beoordeeld. 16 Er staat immers geschreven: 'Wie kent de gedachten van de Heer, zodat hij hem zou kunnen onderwijzen?' Welnu, onze gedachten zijn die van Christus.

En dit zijn "de gedachten van Christus" volgens het evangelie naar Matteus:

Matteus 5

1 Toen [Jezus] de mensenmassa zag, ging hij de berg op. Daar ging hij zitten met zijn leerlingen om zich heen. 2 Hij nam het woord en onderrichtte hen:

3 'Gelukkig wie nederig van hart zijn,
want voor hen is het koninkrijk van de hemel.

4 Gelukkig de treurende,

want zij zullen getroost worden.

5 Gelukkig de zachtmoedigen,
want zij zullen het land bezitten.

6 Gelukkig wie hongeren en dorsten naar gerechtigheid,
want zij zullen verzadigd worden.

7 Gelukkig de barmhartigen,
want zij zullen barmhartigheid ondervinden.

8 Gelukkig wie zuiver van hart zijn,
want zij zullen God zien.

9 Gelukkig de vreedstichters,
want zij zullen kinderen van God genoemd worden.

10 Gelukkig wie vanwege de gerechtigheid vervolgd worden,
want voor hen is het koninkrijk van de hemel.